

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

ДІДИЧ Тарас Олегович

**ПРАВОУТВОРЕННЯ
В УКРАЇНІ:
ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ**

Монографія

Київ
Видавництво Ліра-К
2017

УДК 340.0

Д11

*Рекомендовано до друку Вченою радою юридичного факультету
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
(протокол № 6 від «27» березня 2017 року)*

Науковий редактор:

Бобровник С. В. – завідувач кафедри теорії права та держави юридичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка, доктор юридичних наук, професор.

Рецензенти:

Онїщенко Н. М. – завідувач відділу теорії держави і права Інституту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, доктор юридичних наук, професор, академік (дійсний член) НАПрН України, Заслужений юрист України;

Гусарев С. Д. – перший проректор Національної академії внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор, Заслужений юрист України;

Дзейко Ж. О. – професор кафедри теорії права та держави юридичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка, доктор юридичних наук, доцент.

Дідич Т. О.

Д11

Правоутворення в Україні: теоретико-правові та практичні аспекти : Монографія. – К. : Видавництво Ліра-К, 2017. – 492 с.

ISBN 978-617-7605-24-8

Монографію присвячено дослідженню теоретико-правових та практичних аспектів утворення права в Україні крізь призму аналітичної розробки та теоретичного обґрунтування комунікативно-інституційного підходу до його пізнання. У праці здійснено аналіз історії формування уявлень про правоутворення; з'ясовано переваги положень типів правопізнання для подальшого дослідження правоутворення як самостійного правового явища, а також визначено функціональні можливості методології наукового дослідження правоутворення. Обґрунтовано переваги застосування комунікативно-інституційного методологічного підходу до наукового дослідження утворення права, розкрито закономірності утворення права як самостійної юридичної категорії. Проаналізовано теоретико-правові аспекти і практичне значення факторів правоутворення, здійснено їх класифікацію, обґрунтовано наявність форм утворення права та надано їх характеристику, розкрито процесуальні основи утворення права. Аналіз процесу утворення права в Україні дав змогу автору з'ясувати перспективи розвитку права в Україні, здійснити їх узагальнення в межах комплексу напрямів розвитку правоутворення в Україні, а також встановити і обґрунтувати шляхи вдосконалення правоутворення.

Монографія розрахована на наукових і науково-педагогічних працівників, правознавців-практиків, які здійснюють розробку проєктів правотворчої документації, суб'єктів правопітерпретаційної та правозастосовної діяльності, докторантів, аспірантів, студентів вищих навчальних закладів юридичного профілю, а також широке коло читачів, які цікавляться зазначеною проблемою.

УДК 340.0

ISBN 978-617-7605-24-8

© Т.О. Дідич, 2017

© Видавництво Ліра-К, 2017

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	5
ВСТУП	7
Розділ 1. ІСТОРИКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ПРАВОУТВОРЕННЯ	14
1.1. Формування світоглядної основи наукового дослідження правоутворення	14
1.2. Сучасні уявлення про правоутворення та перспективи його наукового дослідження	56
<i>Висновки до розділу 1</i>	73
Розділ 2. МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ПРАВОУТВОРЕННЯ	78
2.1. Розуміння правоутворення в аспекті сучасних типів правопізнання	78
2.2. Функціональні можливості методології наукового дослідження правоутворення	101
2.3. Переваги комунікативно-інституційного підходу до пізнання правоутворення	130
<i>Висновки до розділу 2</i>	168
Розділ 3. ПРАВОУТВОРЕННЯ ЯК ЮРИДИЧНА КАТЕГОРІЯ ТА ЯВИЩЕ СОЦІАЛЬНОЇ ДІЙСНОСТІ	176
3.1. Правоутворення як елемент понятійно-категоріального апарату юридичної науки	176
3.2. Комунікативно-інституційна основа аналізу та класифікації факторів правоутворення	217
3.3. Комунікативно-правова природа та інституційна складова форм правоутворення	252
3.4. Процесуальність як властивість правоутворення: комунікативно-інституційний підхід до характеристики	289
<i>Висновки до розділу 3</i>	325

Розділ 4. ПРАВОУТВОРЕННЯ В УКРАЇНІ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	332
4.1. Сучасний стан правоутворення в Україні	332
4.2. Перспективи розвитку правоутворення в Україні та шляхи його вдосконалення	392
<i>Висновки до розділу 4</i>	423
ВИСНОВКИ	429
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	438